

TROBADA DE COMUNITATS LOCALS D'ENERGIA A LES COMARQUES GIRONINES

16 i 17 de novembre de 2023

Diputació de Girona

Comunitats Locals
d'Energia
Produïm
i compartim

MARC LEGAL DE LES COMUNITATS ENERGÈTIQUES

Joan Pons Solé

DRET AMBIENTAL | DIÀLEG | SOSTENIBILITAT

MARC EUROPEU

La **proposta de Directiva Europea** COM(2016) 864 [1]: sobre normes comunes per al mercat interior de l'electricitat, va introduir la definició següent:

“**Comunitat Energètica Local**: una associació, cooperativa, societat, organització **sense ànim de lucre** o una altra entitat jurídica que estigui **controlada per accionistes o membres locals**, generalment orientada al **valor** més que a la rendibilitat, dedicada a la **generació distribuïda** i a la realització de activitats d'un **gestor de xarxa de distribució, subministrador o agregador** a nivell local, fins i tot a escala transfronterera.”

MARC EUROPEU

Directiva (UE) 2018/2001 del Parlament Europeu i del Consell, de 11 de desembre de 2018, relativa al **foment de l'ús de l'energia procedent de fonts renovables**

L'article 2, en el seu punt 2, dona una definició de què s'entén per **comunitat d'energies renovables**. Les defineix com una entitat jurídica que:

- que, d'acord amb el Dret nacional aplicable, es basa en la **participació oberta i voluntària**, sigui **autònoma** i estigui **efectivament controlada per socis o membres que estiguin situats en les proximitats dels projectes d'energies renovables** que siguin propietat d'aquesta entitat jurídica i que aquesta hagi desenvolupat.
- que els seus **socis** o membres siguin **persones físiques, pymes o autoritats locals, inclosos els municipis**;
- que la seva **finalitat primordial** sigui proporcionar **beneficis mediambientals, econòmics o socials** als seus socis o membres o a les zones locals on opera, **en comptes de guanys financers**.

MARC EUROPEU

Directiva (UE) 2018/2001 del Parlament Europeu i del Consell, de 11 de desembre de 2018, relativa al **foment de l'ús de l'energia procedent de fonts renovables**

Els estats membres també han de garantir una sèrie de drets a les comunitats d'energies renovables (art. 22.2):

- Dret a **produir, consumir, emmagatzemar i vendre energies renovables**, en particular mitjançant contractes de compra d'electricitat renovable;
- Dret a **compartir** en el si de la comunitat d'energies renovables, l'energia renovable que produeixin les unitats de producció propietat de la comunitat, mantenint però els drets i obligacions dels membres de la comunitat d'energies renovables.
- **Accedir als mercats** de l'energia adequats, tant directament com mitjançant agregació de forma no discriminatòria.

MARC EUROPEU

Directiva (UE) 2019/944 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019 sobre normes comunes per al **mercat interior de l'electricitat**.

L'article 2. 11) d'aquesta Directiva defineix les **comunitats ciutadanes d'energia** com un ens jurídic:

- Basat en la **participació voluntària i oberta**, i que el seu **control efectiu l'exerceixen els socis o membres que siguin persones físiques, autoritats locals, inclosos els municipis o petites empreses**.
- Que el seu objectiu principal consisteixi en oferir **beneficis mediambientals, econòmics o socials** als seus membres o socis o a la localitat en la qual desenvolupa la seva activitat, **més enllà de generar una rendibilitat financera**, i
- Participa en la **generació, inclosa la procedent de fonts renovables, la distribució, el subministrament, el consum, l'agregació, l'emmagatzematge** d'energia, la prestació de **serveis d'eficiència energètica** o, la prestació de serveis de **recàrrega per a vehicles elèctrics** o de serveis energètics als seus membres o socis.

MARC EUROPEU

Directiva (UE) 2019/944 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019 sobre normes comunes per al **mercat interior de l'electricitat**.

L'article 16 d'aquesta Directiva regula específicament les comunitats ciutadanes d'energia. En el seu apartat primer s'exposa que els Estats membre han d'oferir un marc jurídic per a les comunitats ciutadanes d'energia que garanteixi que:

- La **participació** en una comunitat ciutadana d'energia sigui **oberta i voluntària**.
- Els socis o membres d'una comunitat ciutadana d'energia tinguin **dret a abandonar** la comunitat.
- Els socis o membres de una comunitat ciutadana d'energia **no perdin els seus drets i obligacions com a clients domèstics o clients actius**;
- El **gestor de la xarxa de distribució corresponent cooperi**, a canvi d'una compensació justa avaluada per l'autoritat reguladora, amb les comunitats ciutadanes d'energia per **facilitar transferències d'electricitat** entre aquestes;
- Les comunitats ciutadanes d'energia estiguin subjectes a procediments i taxes, inclosos el registre i la concessió de llicències, equitatius, proporcionals i transparents, així com a unes tarifes d'accés a la xarxa transparents i no discriminatòries.

MARC ESTATAL

Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico

Artículo 6. Sujetos

j) Las **comunidades de energías renovables**, que son entidades jurídicas basadas en la participación abierta y voluntaria, autónomas y efectivamente controladas por socios o miembros que están situados en las proximidades de los proyectos de energías renovables que sean propiedad de dichas entidades jurídicas y que estas hayan desarrollado, cuyos socios o miembros sean personas físicas, pymes o autoridades locales, incluidos los municipios y cuya finalidad primordial sea proporcionar beneficios medioambientales, económicos o sociales a sus socios o miembros o a las zonas locales donde operan, en lugar de ganancias financieras.

k) Las **comunidades ciudadanas de energía**, que son entidades jurídicas basadas en la participación voluntaria y abierta, cuyo control efectivo lo ejercen socios o miembros que sean personas físicas, autoridades locales, incluidos los municipios, o pequeñas empresas, y cuyo objetivo principal consiste en ofrecer beneficios medioambientales, económicos o sociales a sus miembros, socios o a la localidad en la que desarrolla su actividad, más que generar una rentabilidad financiera.

MARC ESTATAL

Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico

Transcripció pràcticament literal de les directives europees:

- Artículo 12 bis. Comunidades de energías renovables
- Artículo 12 ter. Comunidades ciudadanas de energía

MARC ESTATAL

Normes a través de les quals es transposen indirectament les disposicions de la Directiva:

- Real Decreto-ley 23/2020, de 23 de junio, por el que se aprueban medidas en materia de energía y en otros ámbitos para la reactivación económica.
- Real Decreto 960/2020, de 3 de noviembre, por el que se regula el régimen económico de energías renovables para instalaciones de producción de energía eléctrica.
- Orden TED/1161/2020, de 4 de diciembre, por la que se regula el primer mecanismo de subasta para el otorgamiento del régimen económico de energías renovables y se establece el calendario indicativo para el periodo 2020-2025.
- Real Decreto 205/2021, de 30 de marzo, por el que se modifica el Real Decreto 1085/2015, de 4 de diciembre, de fomento de los biocarburantes, y se regulan los objetivos de venta o consumo de biocarburantes para los años 2021 y 2022.

MARC ESTATAL

A dia d'avui, l'**absència de regulació per la formalització i registre de les CE**, resulta d'aplicació el relatiu a l'autoconsum col·lectiu pel què fa al servei d'autoconsum que puguin impulsar les CE.

La normativa que regula l'autoconsum col·lectiu és el **Reial Decret 244/2019**, de 5 de abril, **pel qual es regulen les condicions administratives, tècniques i econòmiques de l'autoconsum d'energia elèctrica**.

Al marge de tota la tramitació i registres, és necessari constituir prèviament una **forma jurídica** que sigui **adequada** per vehicular la CE (per exemple una **cooperativa de consum**) seguint els criteris de la definició legal.

Les **formes jurídiques** a través de les quals es vehiculin les comunitats d'energies renovables **hauran de preveure als seus estatuts**, ja sigui d'una manera general o fent referència específica, **l'activitat de la comunitat energètica**.

MARC ESTATAL

Projecte de “**Real Decreto por el que se desarrollan las figuras de las comunidades de energías renovables y las comunidades ciudadanas de energía**”.

<https://energia.gob.es/es-es/participacion/paginas/DetalleParticipacionPublica.aspx?k=595>

Consulta pública oberta fins al maig de 2023. Actualment tancat i a l'espera de nou govern a l'Estat.

PARADOXA

Les comunitats energètiques han estat promogudes i subvencionades:

- CEImplementa (IDAE).
- Oficinas de Transformación Comunitaria (IDAE).
- Solarcoop (ICAEN).
- Altres...

Tot i així, tan sols han estat definides per la legislació, però no regulades en detall.

Regulació indirecta per la via de la definició de criteris de subvenció – **INSEGURETAT JURÍDICA A FUTUR.**

**Gràcies per la
vostra atenció**

